

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/155/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318202789
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4318202789.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. I., v konaní zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: I. zast. advokátkou JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, so sídlom Kozárovce č. 632 a Y. zast. advokátom JUDr. Pavlom Koczánom, so sídlom Ľ. Štúra 33, Levice, o zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca na zníženie výživného **z a m i e t a**.

II. Súd **z v e r u j e** mal. I. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že od piatku párneho týždňa od 18:00 hod. do piatku nepárneho týždňa do 18:00 hod. bude osobnú starostlivosť o dieťa vykonávať matka a od piatku nepárneho týždňa od 18:00 hod. do piatku párneho týždňa do 18:00 hod. bude osobnú starostlivosť o dieťa vykonávať otec s tým, že rodičia si mal. dieťa navzájom odovzdajú a prevezmú v mieste bydliska toho rodiča, ktorý vykonáva osobnú starostlivosť.

III. V čase letných prázdnin od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a od 01.08. od 09:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod. **b u d e** osobnú starostlivosť o dieťa **v y k o n á v a ť** otec, od 15.07. od 18:00 hod. do 31.07. do 18:00 hod. a od 15.08. od 18:00 hod. do 31.08. do 18:00 hod. bude osobnú starostlivosť o dieťa vykonávať matka s tým, že rodičia si mal. dieťa navzájom odovzdajú a prevezmú v mieste bydliska toho rodiča, ktorý vykonáva osobnú starostlivosť.

IV. Obaja rodičia sú **o p r á v n e n í** mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

V. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti je otec **p o v i n ť** prispievať na výživu mal. I. sumou 120 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

VI. M e n í s a rozsudok Okresného súdu Levice č.k. 4P/15/2015-829 zo dňa 01.06.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 6CoP/25/2017-951 zo dňa 07.03.2018.

VII. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec v podanom návrhu dňa 29.6.2018 žiadal, aby súd zveril mal. I. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pretože má za to, že sa o syna dokáže postarať po všetkých stránkach, je medzi nimi vyvinutá silná citová väzba. Syn bol v útľom veku od jeho 6. mesiaca v starostlivosti otca počas polroka a otec zvládol všetky úkony. Maloletý bol predčasne narodený, preto zaostával vo vývoji a trpí určitými diagnózami, dieťa však v domácnosti otca prosperovalo a neboli zistené žiadne nedostatky. Rodičia nikdy nežili v spoločnej domácnosti, dieťa sa tak nemuselo vysporiadať s rozchodom rodičov. dieťa nemá

obavy z prítomnosti iných ľudí, je zvyknuté aj na priateľa matky. Od útleho veku má rozvinuté citové väzby s otcom, jeho synmi a rodinou a otca a matku vníma ako najbližšie osoby. V domácnosti otca má vytvorené výborné podmienky pre všestranný rozvoj. Pre svoj vývin potrebuje podnetné prostredie, ktoré mu otec dokáže zabezpečiť, ako aj mužský vzor. Striedavú starostlivosť navrhuje v dvojtyždňových „turnusoch“, aby bol znížený počet konfliktných situácií medzi rodičmi pri preberaní dieťaťa, ktoré zažíva a mal by aj stabilnejšie emočné prostredie.

2. Matka so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasila. Podľa nej je dieťa v starostlivosti matky vedené láskou a citmi a nie autoritatívne. Má osvojené hygienické návyky, je socializované, komunikatívne, má mnoho podnetných aktivít. Matka sa o dieťa veľmi dobre stará, čo na ňom vidieť, má zabezpečenú jedinečnú, láskyplnú starostlivosť od matky a matka mu tiež zabezpečuje potrebnú starostlivosť odborných lekárov. Matke nie je zjavné, kedy sa chce otec o dieťa starať, keď žiada striedavú starostlivosť, keď aj počas 15 dní v auguste bol väčšinu času v zamestnaní. Matka sa o dieťa stará počas chorôb na riadnej dovolenke alebo OČR a rovnako tak počas letných prázdnin Materskej školy v Kozárovciach, ktorú mal. Kristián navštevuje. Otec dieťa nenosil do škôlky ani počas párných v piatky, keď ho mal u seba.

3. Dňa 15.8.2019 otec podal návrh na zníženie výživného na sumu 150 € mesačne z dôvodu, že pri určení výživného v sume 250 € súd vychádzal príjmu otca u zamestnávateľa Slovenské elektrárne a.s., kde zastával pozíciu manažéra prevádzky a jeho súdom uznaný čistý mesačný príjem bol vo výške 3824,24 €. S účinnosťou od 1.5.2019 bol preradený na pracovnú pozíciu zmenový inžinier (v štruktúre spoločnosti pokles o tri stupienky spojený s poklesom príjmu). V predchádzajúcej pracovnej pozícii bol príjem otca brutto 3650 € plus prípadná ročná odmena vo výške 40 % hrubého ročného príjmu. Na novej pozícii je jeho príjme vo výške 3236 € plus prípadná ročná odmena vo výške 30 % hrubého ročného príjmu.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 4P/15/2015-829 zo dňa 1.6.2017 súd výrokom I. zveril mal. I. do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok (výrok II.) a výrokom III. otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou 250 eur počnúc dňom 09. 03. 2016 do 09. 09. 2016 a od 29. 09. 2016 vo výške 250 eur mesačne vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Zaostané výživné od 09. 03. 2016 do 01. 06. 2017 vo výške 2.424,69 eura uložil otcovi povinnosť zaplatiť v splátkach po 100 eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku (výrok IV.). Ďalším výrokom V. upravil styk otca s mal. I. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s dieťaťom každý párný týždeň v mesiaci od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.30 hod., každý nepárný týždeň v stredu od 16.00 hod. do 18.30 hod., počas letných prázdnin od 01. 07. od 09.00 hod. do 14. 07. do 18.00 hod. a od 01. 08. od 09.00 hod. do 15. 08. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý nepárný rok od 23. 12. od 09.00 hod. do 28. 12. do 18.00 hod. a každý párný rok od 29. 12. od 09.00 hod. do 05. 01. nasledujúceho roka do 18.00 hod. a každý párný rok cez veľkonočné sviatky od nedele od 09.00 hod. do pondelka do 13.00 hod. s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní mal. dieťa si odovzdať a prevziať v stanovený čas pred bytom matky dieťaťa a matka je povinná mal. dieťa na stretnutie s otcom riadne a včas pripraviť. Ďalej výrokom VI. matke dieťaťa uložil povinnosť otca informovať o zdravotnom stave dieťaťa. Nad výchovou mal. dieťaťa nariadil dohľad (výrok VII.) Návrh otca na zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietol (výrok VIII.) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok IX.).

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací rozsudkom č.k. 6CoP/25/2017-951 zo dňa 7.3.2018 rozsudok OS Levice zo dňa 1.6.2017 vo výrokoch I., II., III., IV., VI., VIII. potvrdil, vo výroku VII. zrušil a vo výroku V. zmenil tak, že otec je oprávnený stykať sa mal. I. každý párný týždeň od štvrtku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas letných prázdnin od 01. 07. od 09.00 hod. do 14. 07. do 18.00 hod. a od 01. 08. od 09.00 hod. do 15. 08. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý nepárný rok od 23.12. od 09.00 hod. do 28. 12. do 18. 00 hod. a každý párný rok od 29. 12. od 09.00 hod. do 05. 01. nasledujúceho roka do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý párný rok od soboty od 09.00 hod. do pondelka do 14.00 hod. a každý nepárný rok od štvrtka od 16.00 hod. do soboty do 18.00 hod. a cez jarne prázdniny každý nepárný rok od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že otec si dieťa prevezme a v stavenom čase matke odovzdá pred jej domom.

V predmetnom rozsudku odvolací súd upriamil pozornosť na to, že novela Zákona o rodine vykonaná zák. č. 217/2010 Z. z. zaviedla do rodinného práva inštitút tzv. striedavej osobnej starostlivosti, ktorý zohľadňuje právo obidvoch rodičov na výchovu dieťaťa po ich rozchode. Predpoklady jeho použitia sú ustanovené v § 24 ods. 2 Zákona o rodine a tieto musia byť kumulatívne splnené. K týmto patrí záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Vychádzajúc i z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu zákonodarca teda ukladá súdu povinnosť skúmať, či striedavá osobná starostlivosť o dieťa bude v jeho záujme, či by nedošlo k citovej ujme dieťaťa, či by jeho rozvoj bol úplný, najmä zo stránky citovej, rozumovej a mravnej, pokiaľ by mu nebola umožnená striedavá starostlivosť a zamerať sa na to, či potreby dieťaťa budú striedavou osobnou starostlivosťou naplnené. Zároveň je potrebné mať na pamäti, že pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, je potrebné rešpektovať právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a musí sa prihliadať na záujem mal. dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Rovnako tak je potrebné dbať na to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Záujem dieťaťa treba chápať totiž čo najextenzívnejšie, keďže v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby tak boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Dohovor o právach dieťaťa vyhlásený pod č. 104/1991 Zb. medzi iným ustanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti, týkajúcej sa detí, či už je uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi (čl. 3 ods. 1). Striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov.

V prejednávanej veci nebolo sporu o tom, že mal. Kristián pochádza z mimomanželského vzťahu jeho rodičov, ktorí spolu nežijú, pričom k úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dohodou rodičov nedošlo. Výsledkami vykonaného dokazovania bolo v konaní preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné bytové a materiálne podmienky pre výchovu dieťaťa, u žiadneho z rodičov neboli zistené nedostatky, ktoré by im bránili v starostlivosti o dieťa a maloletý má k obom rodičom vytvorený blízky citový vzťah. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie s ohľadom na požiadavku otca zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov boli tak splnené, podľa názoru odvolacieho súdu, všetky predpoklady pre zverenie mal. I. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, čo by korešpondovalo najlepšiemu záujmu dieťaťa, keďže by tým boli komplexnejšie naplnené potreby dieťaťa, ako aj rešpektované jeho právo na zachovanie vzťahu k obom rodičom. Pokiaľ však otec na odvolacom pojednávaní prezentoval svoje presvedčenie, že striedavá osobná starostlivosť rodičov nie je v záujme maloletého, zmenil svoj doterajší postoj a žiadal maloletého zveriť do svojej osobnej starostlivosti, nebol tak naplnený jeden zo základných predpokladov pre aplikáciu tohto inštitútu, a to súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Zostalo preto posúdiť, z hľadiska záujmu mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti ktorého z rodičov má byť zverený. Odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie mal za to, že práve zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky je v záujme mal. Kristiána. V tejto súvislosti akcentuje, že pre zdravý psychický, citový i fyzický vývoj dieťaťa v tak útlom veku je rola matky v živote dieťaťa nezastupiteľná zvlášť, pokiaľ maloletý si vyžaduje jej celodennú starostlivosť. Matka bola na rodičovskej dovolenke, maloletý je od narodenia v jej osobnej starostlivosti s výnimkou doby, kedy bol maloletý na požiadanie matky v osobnej starostlivosti otca, v súvislosti s jej hospitalizáciou v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie a dieťa je na matku prirodzene citovo naviazané. Uvedené skutočnosti boli potom v situácii, keď obaja rodičia spĺňajú kritéria riadnej starostlivosti o mal. dieťa rozhodujúce pre zverenie mal. I. do osobnej starostlivosti matky, majú na zreteli i stabilitu výchovného prostredia maloletého. Pokiaľ otec spochybňoval schopnosť matky riadne sa o maloletého postarať, v konaní bolo preukázané, že matka má vytvorené vyhovujúce podmienky pre výchovu dieťaťa, v jej starostlivosti neboli doposiaľ zaznamenané žiadne nedostatky alebo známky zanedbávania starostlivosti, prípadne zlého zaobchádzania s maloletým. Aj podľa správy akreditovaného subjektu Familiam o.z. zo dňa 15.

12. 2017, do spolupráce s ktorým boli rodičia zapojení v zmysle § 11 ods. 3 písm. b/ bod I zák. č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, starostlivosť matky o maloletého a jej pôsobenie na jeho vývin na základe ich pozorovaní vnímali ako primerané, v domácnosti matky ani raz nezaznamenali nedostatočnú hygienickú starostlivosť o mal. Kristiána, ktorý bol vždy v čistom oblečení, v upratanej domácnosti a spoločne s matkou sa venoval interaktívnym hrám, pričom návštevy neboli vždy vopred dohodnuté. Samotná skutočnosť, že starostlivosť matky o dieťa nenapĺňa predstavy otca neznamena, že táto starostlivosť zo strany matky nespĺňa atribúty riadnej starostlivosti o mal. dieťa. V priebehu spolupráce uvedeného subjektu s rodičmi mal. dieťaťa bolo konštatované, že otec dieťaťa mentoringovo vedie matku k starostlivosti, ktorú on považuje za správnu a to bez dialógu s ňou a s absenciou aspoň primeranej akceptácie jej role ako matky a podľa jeho názoru, on sám zabezpečuje starostlivosť o dieťa profesionálnym spôsobom so svojou manželkou a takýto spôsob výchovy očakával aj od matky. Bolo tiež konštatované, že matka zabezpečuje starostlivosť o dieťa, jeho výchovu, hmotné zabezpečenie v emočne pozitívnom prostredí, rozvíja jeho mentálne emočné, motorické zručnosti a zabezpečuje jeho zdravotnú starostlivosť, ako i návštevy odborných ambulancií. Protichodné predstavy rodičov v starostlivosti o syna boli počas spolupráce sprevádzané vzájomnými verbálnymi atakmi a pokiaľ aj došlo k rodičovským dohodám, tieto sa nenaplnili, z ktorého stavu sa rodičia obviňovali navzájom. I napriek tomu, že rodičom bolo zo strany ÚPSVaR Levice poskytnuté i psychologické poradenstvo, ich interpersonálne postoje sa nezmenili, ba práve naopak, tieto sú naďalej sporové ešte výraznejším spôsobom a vyústili do atakov, ktoré boli riešené i v rámci priestupkových konaní, ako i trestných konaní. Hoci rodičia až do doby, kedy matka v čase od 17. 09. 2015 do 30. 10. 2015 bola prvýkrát hospitalizovaná a mal. Kristián bol z tohto dôvodu v osobnej starostlivosti otca, mali vzájomné vzťahy bezproblémové a uspokojivé a otec nemal žiadne výhrady k starostlivosti matky o dieťa, zlom v ich vzťahoch nastal až po tom, čo otec odmietol matke po jej návrate z hospitalizácie dieťa vrátiť, poukazujúc na jej nedostatočnú starostlivosť o maloletého, ktorej sa doposiaľ dovoláva. Javí sa práve, že otcom neustále spochybňovaná starostlivosť matky o maloletého v nej vyvolala negatívnu odozvu a zvrátila jej počiatočnú ochotu riešiť starostlivosť o mal. dieťa na základe vzájomných dohôd. Postupom času rastúcu nevráživosť rodičov voči sebe je potrebné pripísať na vrub oboch rodičov, ktorí pre neschopnosť vzájomnej tolerancie, akceptácie názorov druhého a ústretovosti akosi "pozabudli" na opravdivý záujem ich mal. dieťaťa, hoci verbálne ho obaja prezentujú ako svoju prioritu. V záujme maloletého z hľadiska jeho budúceho zdravého vývinu totiž nemôžu byť konfliktné situácie, ktorých je dieťa účastné pri jeho preberaní a odovzdávaní v čase úpravy styku, podľa stále platného súdneho rozhodnutia, a ani negatívne pôsobenie jedného rodiča na vzťah maloletého k druhému rodičovi, z ktorého konania sa rodičia vzájomne obviňujú. Odvolaciemu súdu preto nedalo nepodotknúť, že mal. Kristián potrebuje pre svoj ďalší zdravý vývin predovšetkým kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi tak, aby pre neho vytvorili prostredie, v ktorom sa bude cítiť bezpečne. Len rodičia sú totiž zodpovední za to, aby následky ich vzájomných konfliktov neprenášali i na syna a nepoužívali ho ako nástroj boja proti druhému rodičovi. Javí sa však, že rodičia si túto zodpovednosť neuvedomujú, keď ich doterajšie konanie tomu nenasvedčuje, čo nachádza už svoj negatívny odraz i na psychike mal. I.. Je preto nevyhnuté apelovať na oboch rodičov, aby uprednostnili ozajstný záujem mal. dieťaťa nad svojimi záujmami a vzájomnou averziou a pokúsili sa v otázkach súvisiacich s jeho výchovou dospieť k modelu, v ktorom bude prvoradý záujem maloletého. Obom rodičom totiž musí byť absolútne zrejmé, že pri vzájomnej nespokojnosti a neschopnosti komunikovať a tolerovať sa, idú v konečnom dôsledku len proti záujmu svojho dieťaťa, ktorému tým odopierajú právo na pokojné, vzájomnými konfliktami rodičov nezaťažené detstvo a dospievanie. Pre úplnosť odvolací súd tiež dodal, že správnosť záveru o zverení mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti matky nie je spôsobilý spochybniť ani poukaz otca na zdravotný stav matky, a to i napriek tomu, že matka v čase od 17. 09. 2015 do 30. 10. 2015 bola hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie pre popôrodnú depresívnu epizódu a opätovne sa tak stalo v čase od 10. 09. 2016 do 28. 09. 2016, pre adaptačnú poruchu úzkostnú, v dôsledku závažného sociálneho stresu - hrozby odňatia dieťaťa. Zo správ lekárov totiž plynie, že matka sa v ich psychiatrickej ambulancii lieči pre afektívnu poruchu, na kontroly chodí pravidelne, rešpektuje liečebné opatrenia a jej zdravotný stav je dobrý, stabilizovaný, depresia sa nemanifestuje a nič jej nebráni v jej starostlivosti o mal. dieťaťa.

6. Zo správy Základnej školy s materskou školou Kozárovce zo dňa 12.12.2018 vyplýva, že mal. I. navštevuje MŠ od apríla 2018. Adaptácia bola bezproblémová, dochádzka nepravidelná z dôvodu častejšieho ochorenia dieťaťa, čo je pri nástupe dieťaťa do kolektívu bežné. Do MŠ prichádza vždy v doprovide matky, ktorá pre dieťa aj chodí, ak nemôže, príde osoba písomne splnomocnená matkou, o čom matka vopred informuje učiteľku. Matka sa na dieťa pravidelne informuje, o jeho vývin, napredovanie, správanie sa dieťaťa v MŠ, potreby a požiadavky MŠ. Spolupráca s otcom je od

začiatku nástupu dieťaťa na úrovni osobného a telefonického kontaktu so zástupkyňou MŠ a triednou učiteľkou. Zaujímal sa o adaptáciu dieťaťa, napredovanie, poznatky. Otec kontaktoval MŠ aj písomne so žiadosťou o vypracovanie správy o mal. dieťati pre účely vyšetrenia v CPPPaP. Úroveň starostlivosti matky je veľmi vysoká, je medzi nimi vytvorené puto založené na láske a starostlivosti o dieťa, čo pozorujú pri odovzdávaní a preberaní dieťaťa v MŠ. Dieťa je vždy čisté, upravené, všetky poplatky má uhradené, dieťa je spokojné, usmiate, pri príchode sa na mamu veľmi teší. Hodnotenie napredovania je ťažšie, keďže v septembri zmenilo triedu a učiteľku, ale je možné konštatovať, že u dieťaťa sa upravila komunikácia, nakoľko po nástupe do MŠ v apríli 2018 málo komunikoval, teraz bez problémov komunikuje s učiteľmi, deťmi, aktivity neodmieta, zapája sa do každej aktivity, spolupracuje s učiteľkami na triede i deťmi, plní úlohy prispôbované výkonovej úrovni a zloženiu detí v triede.

7. Podľa správy MUDr. Evy Novákovej, mal. Kristián je v jej pediatrickej starostlivosti od 3.4.2017. na vyšetrenie prichádza väčšinou s matkou, sporadicky s otcom, keď je práve u neho rodine. I. prekonáva sporadicky bežné detské infekcie dýchacích ciest od zahájenia návštevy MŠ. Je sledovaný v neurologickej, imunoalergologickej, kardiologickej, psychologickej a ortopedickej ambulancii. V novembri 2018 absolvoval vybratie nosových mandlí v celkovej anestézii.

8. Otec vo výpovedi pred súdom uviedol, že návrh sa rozhodol podať z dôvodu, že synovi ponúka stabilné rodinné prostredie a myslím si, že je už vo veku kedy nie je tak naviazaný na matku. Má starších synov, plnoletých, ktorí obaja študujú a dcéru S., ktorá má necelé dva roky. Všetci sú súrodenci a rovnako k nim aj pristupujú. Už dávnejšie otec poukazoval na potrebu absolvovania rôznych vyšetrení s maloletým, na ktoré však matka nereagovala. Čo sa týka komunikácie s matkou, uviedol, že vlastne nie je žiadna. Komunikujú len cez sms alebo cez právnikov. Matke sa dovolať nevie, pretože má jeho číslo zablokované. Absolvovali sedenia cez OZ Familiam, n.o. za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie, ale bolo to bez výsledku, keďže sama matka povedala, že so ním bude komunikovať, ako ona chce. Aj na radu kurately ešte v predchádzajúcom konaní syna viedli k tomu, že má jedného otca a jednu mamu a preto aj manželku otca neoslovuje mama ale Susi. K vzťahu so synom povedal, že je to vzťah otca a syna, ako má byť. Keď je u otca v domácnosti, kúpe ho, číta mu rozprávky, hrajú sa, niekedy sa v noci zvykne budiť a povedal, že sa bojí drakov, ale viac z neho nedostal. Z maloletého je ťažké v podstate čokoľvek „vydolovať“. Keď je u otca, nehovorí to, čo je u matky, nevie či je to tak aj opačne. Vzťah syna k manželke otca je podobný ako k otcovi a rovnako vzťah k jeho starším synom, ktorí síce zo začiatku, keď sa o narodení malého dozvedeli, mali s tým istý problém, ale v súčasnosti ho riadne považujú za svojho brata. Je pravda, že ho oslovujú Kubko, ale nie je to z mena Jakub, je to v podstate prezývka ako oslovenie Kiko. Keď sa ho spýtajú na meno, nepovie nič, rovnako tak keď sa ho niekto spýta, kde býva, takisto je ticho. Učia ho však, že jeho meno je I. a Kiko a Kubo je len prezývka. Taktiež, že býva v Leviciach, keď je u otca a keď je s mamou býva v Kozárovciach. K tomu, že syna v piatky nenesil do škôlky uviedol, že má možnosť si zobrať dovolenku alebo ho do škôlky zobrať a tretia možnosť je nechať ho doma a dať mu možnosť na trávenie času so svojou sestrou. Otec si vybral túto tretiu možnosť, pretože ide len o dva piatky v mesiaci. Ak by bola SOS nariadená samozrejme, že by ho do škôlky brával, nemá v úmysle ju ani meniť a keďže má pružný pracovný čas, kedy musí byť na pracovisku od 08.00 do 13.00 hod., zvyšok času si vie prispôbiť.

Otec ďalej uvádzal problémy s návštevami odborných lekárov a skutočností, ktoré uvádzal už v predchádzajúcom konaní, preto sa nimi súd nebude opakovane zaoberať.

9. Matka vypovedala a prejavila rozhodný nesúhlas so striedavou osobnou starostlivosťou (ďalej SOS). Dieťa je podľa nej stále v útlom veku a je naviazané na matku. SOS určite nie je v jeho záujme, ale je to len záujem jeho otca. Myslí si, že pre zdravý emočný vývoj dieťaťa je doterajšia úprava styku postačujúca. S otcom býva každý druhý víkend a tým sa nepreruší ani jeho citové väzby k matke. Pri SOS by nebolo možné ani súčasné dochádzanie do škôlky v Kozárovciach, kde je stále zapísaný. Otec nenesil syna do škôlky ani v čase, keď je uňho a nemožno očakávať, aby tak robila jeho manželka, keďže túto povinnosť má rodič. Potvrdila, že ich vzťahy ako rodičov sú stále napäté, komunikujú spolu cez sms, prípadne pri odovzdaní dieťaťa. Ak si na telefóne nájde odkaz o tom, že otec volal, zavolá mu naspäť. O dieťa sa riadne stará, riadne s ním absolvuje všetky potrebné vyšetrenia u lekárov, keď nie je chorý navštevuje MŠ, kde má krúžok folklórny a angličtinu. Taktiež navštevujem logopedickú ambulanciu Mgr. Melicherčíkovej raz mesačne s výnimkou choroby. Tiež kardiologickú ambulanciu MUDr. Vargovej a kardiológiu na Kramároch. Kvôli častej chorobnosti začali chodiť k MUDr. Jakubičkovi pretože syn bol v škôlke tri dni a ďalšie dva týždne bol chorý, čo sa neustále opakuje. MUDr. Földi mu vyberal nosnú mandľu, ale zrejme to nepomohlo, pretože mu asi dorastá, budú musieť ísť na kontrolu a čo sa

týka ortopedie žiadne vážne zdravotné problémy nemá, má len ploché nohy, na čo mu MUDr. Kuriačka predpísal ortopedické vložky. Rodina otca sa na adresu matky vyjadruje naďalej negatívne. Povie jej to aj sám I., keď sa od otca vráti. S terajším priateľom matky má maloletý dobrý vzťah, spolu sa hrávajú, čo s p. Hodrom nerobil. Ak je Kristián chorý ostáva doma a vždy som s ním vypísaná ja. Ak ide k otcovi a má predpísané lieky, vždy mu ich matka odovzdá, dávkovanie má napísané na krabičke. S otcom sa podľa matky jednoducho komunikovať nedá, pretože ju neustále osočuje. Viackrát sa stalo, že otec si pre syna v stanovenom čase neprišiel ani nedal dopredu vedieť. Učí ho, že otca má oslovovať tatinko. Kristián pozná farby, vie kde býva, odpovedá na to ako sa volá, povie že je Kiko alebo I., nie je pravda, že by otec a jeho rodina oslovenie Kubo používali len ako prezývku. Aj u lekárov sa o ňom vyjadrujú ako o Jakubovi. Kristiánko sa otca bojí, dôvod však povedať nechce. Spomenul len, že ho strašia bosorkami. Keď má ísť k otcovi, schováva sa a nechce ísť, hovoril matke, že plače len vtedy, keď ho Zuza buchne. V noci zvykne plakať za maminkou, matke však zavolali kvôli tomu len raz.

10. Kolízna opatrovníčka vykonala šetrenie rodinných pomerov na strane oboch rodičov, tiež pozorovala interakcie medzi matkou a synom a otcom a synom. U otca boli na návšteve aj so psychologičkou, možno konštatovať že ich vzťah je zdravý a dobrý. Hlavným problémom však je narušená komunikácia medzi rodičmi, ktorá sa prenáša na dieťa, ktoré tento ich narušený vzťah vníma. Do budúcnosti bude určite potrebné v tomto smere poradenstvo na referáte. Čo sa týka vzťahu maloletého a manželky otca, prítomná počas šetrenia bola, v tom čase však maloletý neprejavoval záujem o kontakt s ňou, v podstate ani neodpovedal na otázky, ktoré sa ho pýtala. Z tohto jedného stretnutia ich vzťah preto posúdiť nevie. Boli pozorované aj vzťahy medzi I. a S. a tiež synom p. Behúla a je zrejme, že tieto vzťahy sú veľmi dobré.

11. V prejednávanej veci súd nariadil znalecké dokazovanie a za znalca ustanovil znalca z odvetvia klinická psychológia detí a dospelých Mgr. Karola Zabáka. Znalec v písomnom znaleckom posudku č. 26/2019 zo dňa 11.11.2019 konštatoval, že u maloletého zatiaľ nemožno hovoriť o osobnosti, ale iba o úrovni zrelosti, ktorú porovnáva vzhľadom na jeho vekovú skupinu a štádium vývinu. Maloletý je narodený predčasne, sledovaný u kardiológa, alergológa, s miernym oneskorením psychomotorického vývinu (chôdza v 1,5 roku, cvičenie Vojtovou metódou, nedostatočne rozvinutá expresívna reč). Jeho myslenie je názorové a názorovo konkrétne, emocionálna je detská, labilná, reč je spevavá, dyslalická. Maloletý je citovo naviazaný na matku a otca, vychovávaný v samostatných domácnostiach, bez ustáleného poznania vzájomnej roly otca a matky. Kristiánko má vytvorenú základnú dôveru v svet. Prebehla čiastočná separácia, adaptoval sa v predškolskom zariadení. Okrem rodičov rešpektuje aj autority učiteľov. Celková úroveň kognitívnych funkcií je podpriemerná, s tým súvisí i sociálna a emocionálna zrelosť. Maloletý zatiaľ nemá dostatočne diferencované osoby matky a otca, nedokáže vyjadrovať vlastné názory a postoje. Celkový vývin sa oneskoruje asi o 3 roka, čo však maloletý pri priaznivých citových podmienkach môže ľahko dosiahnuť. U Kristiánka nie sú poruchy správania, rešpektuje dospelé osoby, nie je zanedbávaným dieťaťom. Citovo je pripútaný na oboch rodičov. Matka je vo vzťahu primárna vzťahová osoba. Otec je druhou citovo najvýznamnejšou a dôvernou osobou. Cez osoby matky a otca si maloletý vytvára vzťah k okoliu, k iným osobám. Vzťah je bezpečný, cíti sa dobre v domácnosti matky i otca. Maloletý dôveruje otcovi i matke, vie na seba ich pozornosť, vyžaduje si asistenciu pri hrách a poznávaní. Zároveň tieto osoby rešpektuje vo výchove. Do výchovy sa okrem manželky otca zaangažovala aj priateľka jej otca a jej priateľ. Dlhodobu je medzi rodičmi spor ohľadom výchovy dieťaťa. Otcove námietky ohľadom starostlivosti matky sa ukázali ako nevýznamné na negatívny vplyv na vývin dieťaťa. Maloletý má dôveru k otcovi i matke, nepreberá zatiaľ žiadne názory ani postoje druhej strany voči matke resp. voči otcovi. Prípadný negativizmus je skôr prejavom momentálneho detského egocentrizmu ako indoktrinovaním negatívnych postojov voči rodičovi. Dieťa i v podmienkach vzájomného negatívneho vzťahu rodičov je adaptabilné, i v škôlke bez porúch správania. Vzťah rodičov k dieťaťu je z oboch strán milujúci, stabilný, trvalý a bezpodmienečný. Vzájomný vzťah rodičov je dlhodobu konfliktný a napätý, navonok sa týka výhrad vo výchove. Nejednej strane zo strany matky je obava, že by mohla prísť o dieťa, ktorú hnevom prenáša na otca a jeho manželku. Zo strany otca je to frustrácia z nerešpektovania jeho názorov pri výchove, ohľadom zdravotného stavu, vzdelávania a voľnočasových aktivít. Otec by chcel spolurozhodovať pri výchove syna. Medzi rodičmi chýba konštruktívna komunikácia. Zo strany matky sa jedná o vyhýbanie sa otcovi. Maloletý zatiaľ nie je poznačený negatívne vzťahom rodičov v zmysle vývinu porúch emócií či správania. Eskalácia vzájomných konfliktov v neskoršom pri rozvinutí poznávania a porozumenia maloletého môže viesť k celkovému narušeniu citového vývinu. Vzájomné hodnotenie výchovy druhého rodiča a je výrazne negatívne s nepodloženou kritikou. V doterajšej anamnéze a vývine dieťaťa však nie sú zistené neprimerané výchovné postupy. Z psychologického hľadiska je pre vývin dieťaťa vo veku 3-6 rokov

dôležitá osoba druhého rodiča pre vznik identifikačných vzorov, hoci má dieťa v súčasnosti bohaté vzory i v domácom prostredí, keďže matka žije i s priateľom. Vo veku maloletého je obdobie 4-6 rokov veľmi dôležitým z hľadiska upevnenia citových väzieb a ich prvej diferenciacie. Je to obdobie prvej separácie od rodičov smerom k rovesníkom a zároveň psychosexuálnej diferenciacie odpútanie sa od matky a identifikácia s mužskou rolou a správaním. Maloletý sa potrebuje prechodne naviazať na matku, aby sa následne naviazal na otca, imitoval jeho mužskú rolu od školského veku s rolovým správaním muža a citovo sa od matky mierne odseparoval. Pre vývin dieťaťa sú potrebné obe rodičovské postavy, s ktorými má maloletý dôverný a citovo stabilný vzťah. Neboli u neho zistené prípadné traumatické či neurotické prekážky pre zdravý vývin. Kristiánko sa pri určitej animozite rodičov bezproblémovo adaptuje v oboch domácnostiach. Jednotlivé osoby v domácnostiach však ešte nemá ustálené. Vzhľadom na oneskorený celkový vývin dieťaťa znalec odporúča striedavú osobnú starostlivosť po 5. roku života. Maloletý si ešte dovedy potrebuje citovo vymedziť osoby priateľa matky a otcovej manželky. Rodičia by mali byť dominantní vo výchove dieťaťa. Z psychologického hľadiska však ešte existujú určité problémy, ktoré sú však na strane rodičov. Rodičia by mali mať konsenzuálne názory ohľadom zaradenia do školskej dochádzky a voľnočasových aktivít. Kristián nedokáže ešte racionálne porozumieť konfliktom rodičov, pričom tieto konflikty majú niekedy dramatický ráz. Oba rodičia sú výrazne temperamentní a presadzujú si svoj vplyv na dieťa. Dieťa si však ešte nevytvára vlastné postoje ani si nedokáže mentálne udržať postoj rodiča, ktorý preberá. Myslenie maloletého je zatiaľ veľmi nezrelé. Prípadné nevhodné slová či prejavy vzdoru a odporu môžu byť prejavom vzdoru, čo môže oneskorujúcemu sa vývinu maloletého a zároveň neschopnosť porozumieť významu slov u dieťaťa, ktorým ešte nedokáže určiť spoločenskú váhu. Nevie interpretovať verbálne názory a pocity svojich rodičov. Prejavy súhlasu či odporu prejavuje skôr pozitívnymi emocionálnymi prejavmi či pasívnym negativizmom, nie slovné a postojmi. Je preto nepravdepodobné, že by manželka otca mohla ovplyvňovať maloletého voči jeho biologickej matke, s ktorou má najbližší vzťah. U maloletého by týmto správaním vyvolal odpor k nej. Kristián má matku v tomto veku idealizovanú. Vzťah maloletého k manželke otca je tak pozitívny, nejde však o primárny citový vzťah, hoci ju v minulosti oslovoval mama Zuzi. Skôr sa jednalo u dieťaťa o neporozumenie rolí. Najvýznamnejšie osoby u Kristiána sú jeho rodičia, obe sú osoby dôverné a maloletý sa s nimi cíti bezpečne. Avšak pri dlhotrvajúcich a často kulminovaných malicherných sporoch existuje riziko, že ani jeden z rodičov nedokáže oddeliť svoje negatívne pocity k tomu druhému od výchovných potrieb dieťaťa a môže nimi dieťa naďalej zaťažovať. Znalec rodičom odporúča ďalšiu spoluprácu s poradňou alebo mediátormi.

12. Zo strany MŠ Kozárovce doručená súdu správa o dieťati zo dňa 19.11.2012, v ktorej triedna učiteľka zotrvala na skutočnostiach z predchádzajúcej správy, doplnila však, že od novembra 2019 sa pri rannom príchode maloletý s matkou ťažšie lúči, ale po dlhšom lúčení sa bez problémov zapojí do kolektívu. Pozorujú však výrazné zmeny správania počas spánku, ktoré by prirovnala k strachu z niečoho, čo prežíva počas popoludňajšieho spánku. Prvá situácia sa udiala 18.11.2019, dieťa začalo zo spánku kričať, že sa bojí, bolo celé spotené, učiteľka ho upokojovala a zisťovala, čo sa stalo, povedalo, že sa veľmi bojí, bolo bledé a následne zvracalo. Ihneď bola volaná matka, po príchode ktorej sa ukludnilo a na druhý deň do MŠ neprišlo. Toto isté sa však opakovalo ďalšie dva dni, kričanie zo spánku „bojím sa“, celé spotené. Potom dieťa zostalo doma dlhšiu dobu, ale po návrate sa situácia opakovala, počas dňa však bolo dieťa veselé. S matkou sa dohodli, že si ho bude brávať domov po obede, nakoľko daná situácia zle vplýva na ostatné deti a vystrašila aj pedagógov.

13. Na pojednávaní znalec vypovedal, že pri podaní ZP vychádzal hlavne z vyšetrenia dieťaťa s ohľadom na jeho vek, z jeho kontaktu s rodičmi, zo zdravotných údajov a s ohľadom na adaptáciu v MŠ (správa z MŠ zo dňa 19.11.2019 mu k dispozícii v čase vyšetrenia nebola), klinickým pozorovaním rodičov a ich vzájomného vzťahu. Maloletý sa narodil predčasne na začiatku ôsmeho mesiaca. Aj vzhľadom k tomu jeho psychomotorický vývin sa oneskoruje. Čo je prejav somatickej predispozície a nie dôsledok zanedbanej výchovy. Dieťa od útleho veku vyrastalo u oboch rodičov, krátko po narodení i s dlhším obdobím v domácnosti otca, pri hospitalizácii matky pre depresiu. Kristiánko vo svojom veku nie je zatiaľ schopný práce so špecifickými diagnostickými metódami, t.zn. vychádza sa hlavne z pozorovania jeho vzťahu k rodičom, ku každému zvlášť a tak isto i pre predávaní resp. prechodu od jedného rodiča k druhému. Napriek uvádzaným konfliktom medzi rodičmi, ktoré sa pravdepodobne ešte stupňujú, v čase vyšetrenia maloletý Kristiánko dokázal prejsť bez úzkosti od jedného rodiča k druhému, pýtal si pozornosť pri svojej činnosti, cielených záujmoch. Dieťa neprežívalo úzkosť možného stretu medzi rodičmi, t.zn. uvádzané konflikty medzi rodičmi nevytvárajú úzkosť u dieťaťa, prechod bol plynulý. To čo bolo uvedené v správe z MŠ pri adaptácii dieťaťa, znamená, že dieťa, čiastočne citovo odseparované,

dokáže byť bez jedného rodiča s druhým rodičom. V tomto prípade hoci je matka primárne vzťahovou a citovou osobou dokáže maloletý byť i s otcom v dlhšom časovom období tak, ako dokáže byť s deťmi v MŠ. Obdobie 4-5 rokov je už vek dieťaťa, kedy by malo dokázať pri kontinuálnom záujme oboch rodičov o dieťa vydržať s jedným i s druhým rodičom i s prespaním. Čo sa týka osobnostných kompetencií, sociálnej zrelosti, obaja rodičia sú schopní o dieťa sa postarať a poskytnúť mu plnohodnotné predpoklady pre citový a kognitívny vývin. Sporným zostáva konfliktný vzťah medzi rodičmi aj spôsob komunikácie medzi nimi. To už ako znalec nedokáže ovplyvniť, aj v bežných rodinách, kde sú obaja rodičia, môžu byť spory ohľadne výchovy dieťaťa. Podľa znalca je v záujme oboch rodičov, aby sledovali záujmy dieťaťa, aby nedošlo k rozdeleniu zážitkového sveta maloletého, kedy nedokáže zdieľať svoje city a zážitky s druhým rodičom a má strach, čo zažil s prvým rodičom. K tomu môže prísť pri vystupňovaní sporu rodičov. K záveru, že vzťah maloletého a manželky otca je bezproblémový znalec dospel z vlastného rozprávania dieťaťa o rodine, z postavičiek, ktoré mu predkladal a ukazoval. Maloletý je ešte vo veľmi nízkom veku, je výrazne nezrelý aj s oneskoreným vývojom. V tomto veku nejaké výhrady matky k manželke otca nedokáže popísať, i keď je emočne labilný a citlivejší, znalec nepozoroval u neho úzkostné stavy ani žiadnu traumu alebo ohrozenie, príp. odpor voči manželke otca. Rovnako nezistil nejakú indoktrináciu zo strany matky voči manželke otca. Primárnou osobou u dieťaťa samozrejme zostáva matka a potom otec, dôležité je, či sa so svojimi rodičmi cíti bezpečne a prvoradým je ich vzťah a nie vzťah k novým partnerom rodičov. Je možné, že dieťa napätie medzi rodičmi cíti, ale pomenovať to nevie. Znalec zastáva názor, že v I. veku už SOS je vhodná. U dieťaťa nevidel vyslovene problémy a čo sa týka spomínaného kričania zo sna v škôlke, nevie sa z akého podnetu k tomu došlo, mohlo ísť o jeho ojedinelú skúsenosť, príp. mohol niečo vidieť aj v televízii. Čo sa týka intervalov SOS, určite by odporúčal kratší interval. Ideálne by bolo, aby aj v priebehu jedného týždňa, ak by mal nejaký záujmový krúžok, aby naň prišli obaja rodičia. Aby teda aspoň raz v týždni bol spolu s oboma rodičmi, aspoň chvíľu, je to však len doporučenie a je to v zásade na rodičoch. Hranicu 5 rokov ako vhodnú pre SOS považuje za vhodnú, pretože ešte pred nástupom na ZŠ by sa dieťa zadaptovalo s touto situáciou, zvyklo by si na režim striedania a plynule by prešlo nástupom do ZŠ. Prvý ročník je pre dieťa náročnejší, potrebuje disciplínu a vytrvalosť. Keďže I. vývoj je pozadu asi o trištvrté roka a jeho zrelosť na nástup do ZŠ sa zrejme ešte bude posudzovať, nie je však vylúčené, že toto oneskorenie nemôže bez problémov dobehnúť. V súčasnosti je ešte v období, kedy je akoby „zamilovaný do maminy“, ale už viac bude inklinovať k otcovi. Ak by v tomto období u neho vznikali nejaké citové ťažkosti, mohol by mať v budúcnosti neurotické problémy, ktoré sa väčšinou začínajú medzi 4-6 rokom života a prejavili by sa v období dospievania. Oneskorenosť vo vývoji bola daná aj skorším narodením. Neskôr začal chodiť a rovnako rozprávať, ale nie je to nič závažné, čo by nemohol bez problémov dobehnúť a tiež vo všeobecnosti sú chlapci v niektorých činnostiach oneskorenejší ako dievčatá. Hranica 5 rokov nie je nejakým zovšeobecnením pre SOS, ale aj v tomto prípade si znalec myslí, že by už pri nástupe do ZŠ mal stabilné zázemie a lepšie by znášal nástup do ZŠ a nové prostredie, ktoré ho tam čaká. Ak rodičia negatívne hodnotia výchovu druhého rodiča, určite to pre SOS vhodné nie je, preto by SOS mala predchádzať nápravu týchto vzťahov medzi rodičmi. Čo sa týka vyjadrenia znalca v bode 7 ZP o pozitívnom a dôvernom vzťahu maloletého k manželke otca, zrejme slovo dôverný bolo prisilné, určite tým nemyslel, že otcova manželka je u dieťaťa pred vlastnou matkou, ale má za to, že dieťa má k tejto osobe dôveru, neuteká pre ňou, nebojí sa jej, hovoril o zážitkoch u otca. Nevyjadroval sa vyslovene o jeho manželke, ale rozprával vo všeobecnosti o každom z rodiny. V tomto veku ešte nevie výslovne vyjadriť svoj vzťah k nej, je to však ďalšia blízka osoba v rodine otca, kde sa cíti bezpečne. Rovnako ako otec aj matka môže mať nového partnera a je v prvom rade na rodičoch, aby určovali alebo usmerňovali vzťah k tomuto človeku a k novému svetu.

14. V priebehu konania obaja rodičia prejavili záujem o absolvovanie odborného poradenstva za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie, pričom kolízna opatrovníčka zabezpečila na žiadosť súdu jeho vykonanie v spolupráci s Centrom pre deti a rodiny TENENET o.z. Stretnutia s rodičmi sa kvôli pandémie ochorenia COVID-19 a s tým súvisiacich prijatých opatrení začali neskôr, v máji 2020, avšak sedení je naplánovaných 80. Súdu bola predložená správa za mesiac jún 2020, kedy rodičia absolvovali dve stretnutia, boli zrealizované v každej domácnosti zvlášť. V oboch prípadoch bol prítomný aj mal. Kristián a v domácnosti otca aj manželka pani S.. I. na jej podnety reagoval v rámci komunikácie, avšak je vidieť, že viac inklinuje otcovi. Tak isto má vytvorený veľmi pekný vzťah s nevlastnou sestrou. Čo sa týka komunikácie medzi rodičmi zatiaľ nenastala zmena, napriek tomu, že sa dohodli na dodržiavaní určitých pravidiel v rámci ich spoločnej komunikácie pri odovzdávaní maloletého od jedného rodiča k druhému. Tak isto absentuje predávanie informácií o maloleťom po čase strávenom u jedného z rodičov. Rodičia sa dohodli, že si budú tieto informácie odovzdávať ústne, avšak komunikácia podľa ich vyjadrení prebieha veľmi stroho až vôbec. Počas stretnutí s rodičmi rozoberali, že interpretujú rovnakú situáciu, ktorú zažili

v spojitosti s maloletým, rôzne. Ich vyjadrenia na určitú situáciu sú diametrálne odlišné. Rovnako majú odlišné názory na výchovu mal. I. a práve preto medzi nimi dochádza k neustálym stretom a konfliktom. Na nasledujúce obdobie preto ciele poradenstva budú zamerané na úprave vzťahov medzi rodičmi, na ich konštruktívnu komunikáciu a jednotný štýl výchovy, resp. aspoň dodržiavanie niektorých určených pravidiel.

15. Vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti počas trvania striedavej osobnej starostlivosti a k návrhu otca na zníženie výživného podaného dňa 15.8.2019, súd zistil, že v čase predchádzajúceho konania, v ktorom bolo otcovi určené výživné v sume 250 €, bol otec zamestnancom SE a.s. s čistým mesačným príjmom v priemere 3824,24 €. Jeho manželka bola na rodičovskej dovolenke s mal. S., mal vyživovaciu povinnosť k B. a B., ktorí boli študentmi VŠ. Spoločne bývali v rodinnom dome. Matka rovnako bývala v rodinnom dome, poberala rodičovský príspevok, inú vyživovaciu povinnosť nemala. Otec navrhol výživné znížiť zo sumy 2520 € na sumu 150 € od právoplatnosti rozsudku z dôvodu zníženia jeho príjmu. Z potvrdenia o príjme otca za obdobie od 2/2019 do 1/2020 vyplýva čistý priemerný mesačný príjem otca vo výške 3981,30 €. Sám otec na pojednávaní dňa 26.2.2020 doznal, že jeho príjem je na takmer rovnakej úrovni ako bol v čase posledného rozhodnutia, podstatné sú však ročné odmeny vyplácané v lete a na súčasnej pozícii budú výrazne nižšie. Naďalej býva v rodinnom dome a náklady na domácnosť sa výrazne nezmenili, synovia študujú naďalej na VŠ a manželka je na rodičovskej dovolenke. U matky ohľadne bývania a domácnosti tiež k zmenám nedošlo, nepridubla jej vyživovacia povinnosť. Po rodičovskej dovolenke sa vrátila do zamestnania v SE a.s., kde pracovala od 1.1.2005. Dňom 28.2.2019 však pracovný pomer s ňou bol skončený dohodou podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP, t.j. z dôvodu, že zamestnanec sa stal nadbytočný vzhľadom na organizačné zmeny. Jej príjem v priemere mesačne predstavoval 686,88 €. Od 1.3.2019 je matka vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

16. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, 25 a 26 sa použijú primerane.

17. Podľa 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilý dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

18. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. Podľa § 62 odsek 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

23. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

26. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti výživné neurčuje,

28. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Podľa § 77 odsek 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Podľa § 78 odsek 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

31. Podľa § 78 odsek 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

32. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že mal. Kristián má vytvorený veľmi blízky vzťah k obojmu rodičom, oboch ich považuje za najdôležitejšie osoby vo svojom živote. Obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o mal. dieťa a to sa v oboch domácnostiach cíti dobre a bezpečne. Súd nezistil žiadne objektívne prekážky, ktoré by bránili zvereniu mal. Kristiána do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, čo napokon konštatoval už odvolací súd v predchádzajúcom konaní. Problémovou stále ostáva komunikácia oboch rodičov a ich odlišné nazeranie na výchovu dieťaťa. V tomto smere sa však zúčastňujú odborného poradenstva, ktoré bude trvať ešte dlhú dobu a je len na nich, aby si uvedomili, čo je pre ich dieťa najlepšie, aby obaja rešpektovali dôležitosť role druhého rodiča v živote maloletého a v jeho záujme zamerali aj svoju komunikáciu a výchovu. Ak budú naďalej pokračovať vo svojich malicherných sporoch a nezmyselných hádkach a obviňovaniach, najhoršie na to doplatí len ich syn, ktorého nadovšetko ľúbia. A rodičmi mal. Kristiána sú len oni dvaja, nie je ním ani manželka otca ani priateľ matky. Striedanie v týždňových intervaloch je v súčasnosti hlavne s ohľadom na vek dieťaťa vyhovujúcejšie, čo odporúčal aj znalec.

34. K vyživovacej povinnosti súd uvádza, že je ich zákonnou povinnosťou, ktorú sú povinní plniť podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a ktorej rozsah závisí aj od odôvodnených potrieb mal. dieťaťa. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Pokiaľ to však životná úroveň rodičov dovoľuje, má dieťa právo na voľnočasové aktivity, detské tábory, rôzne kurzy, dovolenky, výlety a pod. tak, aby sa podieľalo na výhodách vyššej životnej úrovne toho ktorého rodiča. Životná úroveň rodiča, jeho zárobkové

a majetkové pomery sú smerodajné aj v prípade, že je dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vykonávanej v rovnakom rozsahu. Neurčenie výživného v takomto prípade je len jednou z alternatív, ktorú súd má. V prípade, že na to má rodič finančné možnosti a schopnosti, je odôvodnená aj tvorba úspor pre mal. dieťa.

35. Pri rozhodnutí súdu, kedy bolo naposledy určované výživné na mal. I. zo strany otca na sumu 250 €, mala matka príjem formou rodičovského príspevku. Po návrate do práce dosahovala príjem 686 €. Otec mal príjem dokonca o 150 € v priemere nižší ako v súčasnosti. Preto nie sú dané žiadne dôvody pre zníženie výživného. Rodičom sa nezmenili bytové pomery ani počet vyživovacích povinností. Matka je v súčasnosti nezamestnaná z objektívnych dôvodov na strane zamestnávateľa, otec má tak nepomerne vyšší príjem ako ona. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd otcovi vyživovaciu povinnosť k mal. Kristiánovi určil aj počas striedavej osobnej starostlivosti, pričom sumu 120 € považuje za primeranú odôvodneným potrebám dieťaťa s prihliadnutím na skutočnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov, i v čase keď nie je v starostlivosti lepšie zabezpečeného rodiča.

36. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením.